

Daneš, F.: Izotopické (anaforické) vztahy v textu. In Daneš, F.: *Věta a text*. Praha: Academia, 1985, s. 198–206.

1. K čemu slouží izotopické (anaforické) vztahy v textu?

2. Vysvětlete následující termíny:

denotace, reference, koreference

vztahy mezi formou a významem (Saussure: znak = označující (forma) / označované (význam) // mimojazyková realita

arbitrárnost jazykového znaku: slovo „strom“ / „arbre“ / „tree“ / „Baum“

denotace: vztah mezi jazykovou jednotkou a mimojazykovou realitou

reference: vztah jazykového výrazu k předmětu mimojazykové reality – mluvčí, konkrétní komunikační situace

koreference: strom = jabloň = ta malá chudinka vzadu = konkrétní strom v mimojazykové realitě
- referenční shoda výrazů v textu

anafora, katafora (opakování významově podobných výrazů, koreferenční vztahy)

anafora: odkazování směrem dozadu (Chovám psa. Mám ho rád.)

katafora: odkazování směrem vpřed

Z hlediska jejich distribuce lze prefixy rozdělit do několika skupin.

To jsem nevěděl, že ses oženil.

Příčiny tohoto jevu jsou následující (tyto): ..., ...,

elipsa: vypustka toho, co je známo mluvčímu i posluchači (kontext)

tematicko-rematické posloupnosti:

téma: o čem mluvíme (známé)

réma: co o tom říkáme (nové)

(Já) Chovám psa (R → T (pes) Je to můj nejlepší přítel (R)

Na fotografii je můj pes. Je malý a roztomilý. Nejráději si hraje s míčkem. ...

komunikační / výpovědní dynamismus (funkční větná perspektiva): Jan Firbas

- míra informace (komunikační důležitosti) dynamicky narůstá směrem ke konci věty

koheze, koherence textu = soudržnost textu

- koheze = forma

- koherence = význam